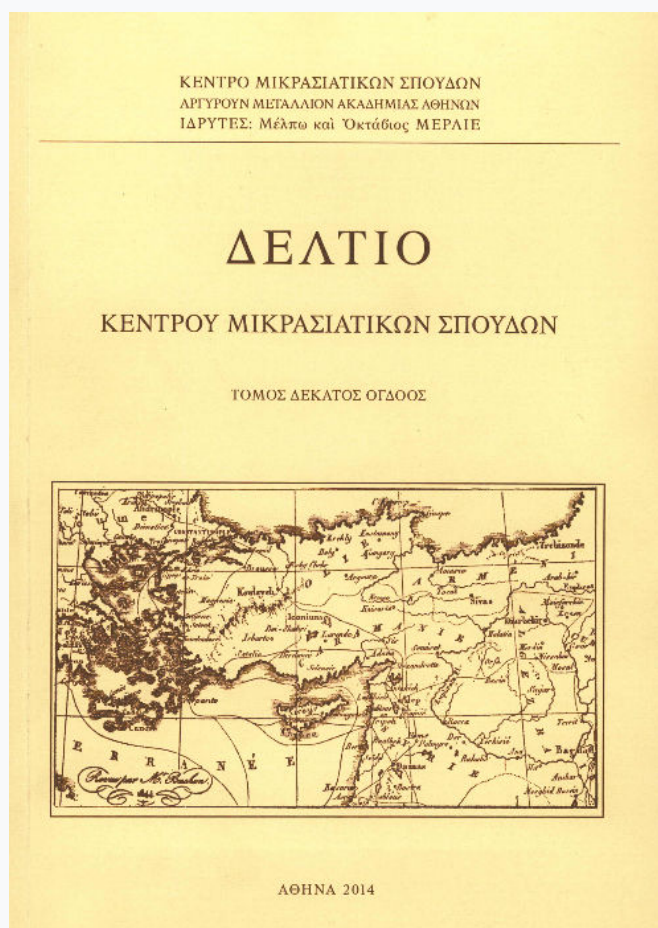


Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 18 (2014)



Έκθεση πεπραγμένων Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών 2008-2012

Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Σταύρος Θ. Ανεστίδης

doi: [10.12681/deltiokms.306](https://doi.org/10.12681/deltiokms.306)

Copyright © 2015, Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Σταύρος Θ. Ανεστίδης



Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κιτρομηλίδης Π. Μ., & Ανεστίδης Σ. Θ. (2014). Έκθεση πεπραγμένων Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών 2008-2012. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 18, 305–337. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.306>

**ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
2008-2012**

Προλογικά

Στήν παρούσα έκθεση συνοψίζονται οι κυριότερες δραστηριότητες καθώς και οι αντιξοότητες που αντιμετώπισε το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών στην πενταετία 2008-2012. Στήν εν λόγω περίοδο το Κέντρο υπέστη και αυτό τις επιπτώσεις της αρνητικής οικονομικής συγκυρίας στη χώρα μας. Τήν τελευταία τριετία ή δεσμοδετημένη επιχορήγηση που λαμβάνει από το Ύπουργείο Πολιτισμού δόθηκε μειωμένη κατά το ένα τρίτο. Παρ' όλ' αυτά οι συνθήκες όμαλης λειτουργίας του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών εξασφαλίσθηκαν χάρη στην πρωτοβουλία του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κυρίου Γεωργίου Δανιδ, ο οποίος συγκρότησε μία ομάδα άρωγης από κοινωφελή ιδρύματα και δωρητές που κάλυψαν το έλλειμμα στον προϋπολογισμό του στο διάστημα 2011-2013. Για το προσεχές μέλλον, δυστυχώς, ή απρόσκοπτη λειτουργία του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών δεν είναι δεδομένη. Θα μπορέσει να συνεχίσει να έπιτελεί το έπιστημονικό του έργο, το όποιο έχει ιστορική σημασία, μόνο αν έπαναληφθεί ή καταβολή της κρατικής έπιχορήγησης και έξακολοθηεί να λειτουργεί ή κοινοπραξία άρωγης.

Ι. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο άποτελεί το φορέα της νομικής προσωπικότητας του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και άνάδοχο της ευθύνης που πηγάζει από το κληροδότημα των ιδρυτών Μέλπως και Όκταβίου Μερλιέ. Στο Διοικητικό Συμβούλιο άπόκεινται όλες οι άρμοδιότητες σέ σχέση με τη λήψη των άποφάσεων που σχετίζονται με τις γενικές κατευθύνσεις λειτουργίας του Ίδρύματος. Κατά την έξηκονταετή περίοδο που διανύθηκε από της συστάσεως του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου κορυφαίες προσωπικότητες του έπιστημονικού και κοινωνικού βίου και της δημόσιας ζωής του τόπου άποτελέσαν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ή παρουσία τους προσδίδει κύρος στή νομική προσωπικότητα του

Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, ἐγγυᾶται τὴν ὁμαλὴ λειτουργία του καὶ διασφαλίζει τὴν ἐγκυρότητα τοῦ ἐπιστημονικοῦ του ἔργου.

Στὴ συνεδρίαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ποὺ πραγματοποιήθηκε στὶς 14 Σεπτεμβρίου 2009 ὁ ἀκαδημαϊκὸς κύριος Μιχαὴλ Β. Σακελλαρίου ὑπέβαλε τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὴν προεδρία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιὰ λόγους ὑγείας καὶ ζήτησε νὰ παραμείνει ὡς ἀπλὸ μέλος. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, ὕστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα καθηγητῆ κυρίου Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη, ὀνόμασε ὁμόφωνα τὸν ἀκαδημαϊκὸ κύριο Μιχαὴλ Β. Σακελλαρίου ἐπίτιμο πρόεδρο τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου σὲ ἀναγνώριση τῆς ἐπὶ πολλὰς δεκαετίες σημαντικῆς συμβολῆς του στὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Στὶς 31 Δεκεμβρίου 2009 τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο ὑπέστη δεινὸ πλήγμα μὲ τὴν ἐκδημία τοῦ καθηγητῆ Χρίστου Γ. Πατρινέλη, ἐπιφανοῦς μελετητῆ τῆς πνευματικῆς παράδοσης τοῦ νεότερου ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς ἱστορίας τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ὁ καθηγητὴς Χρίστος Πατρινέλης ὑπῆρξε μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ *Δελτίου Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* ἀπὸ τὸ 1990 καὶ μὲ τὴν παρουσία του στὸ Ἴδρυμα συνέβαλε οὐσιαστικὰ στὸ ἐπιστημονικὸ του ἔργο.

Τὰ προαναφερθέντα γεγονότα ἀποστέρησαν τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ τὸ Ἴδρυμα γενικότερα ἀπὸ τὶς ὑπηρεσίες δύο σημαντικῶν μελῶν του, τὰ ὁποῖα τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν εὐγνώμονεϊ γιὰ τὴ μεγάλη προσφορά τους στὴν ἐπιτέλεση τῆς ἀποστολῆς του.

Σὲ πλήρωση τῶν κενῶν θέσεων ἐξελέγησαν ὡς νέα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ ἐπιχειρηματίας κύριος Ἀθανάσιος Μαρτίνος στὶς 9 Μαρτίου 2010 καὶ ἡ καθηγήτρια κυρία Ἑλένη Ἀγγελομάτη-Τσουγκαράκη στὶς 8 Ἰουνίου 2010.

**ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
2007-2009 (Συνεδρίαση Δ.Σ. 11.12.2006)**

Πρόεδρος	Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου
Αντιπρόεδροι	Βασίλειος Βλ. Σφυρόερας και Γεώργιος Δαυίδ
Γεν. Γραμματέας	Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης
Ταμίας	Μάρκος Φ. Δραγούμης
Σύμβουλοι	Έβίτα Τάκη Άράπογλου Θάνος Βερέμης Λούλα Έρρίκου Κερτσικώφ Κώστας Κριμπάς Χρίστος Πατρινέλης Έμμανουήλ Ρούκουνας Μιλτιάδης Χατζόπουλος

Στή συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 14 Σεπτεμβρίου 2009 παραιτήθηκε ο ακαδημαϊκός κύριος Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου από την προεδρία και ζήτησε να παραμείνει ως απλό μέλος. Ο ακαδημαϊκός κύριος Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου ανακηρύχθηκε ομόφωνα από το Δ.Σ. Επίτιμος Πρόεδρος του Δ.Σ. Στή θέση του Προέδρου του Δ.Σ. εκλέχθηκε ομόφωνα ο κύριος Γεώργιος Δαυίδ. Επίσης το Δ.Σ. εξέλεξε στην κενωθείσα θέση του αντιπροέδρου του σώματος τον ακαδημαϊκό κύριο Κώστα Κριμπά.

Στή συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 9 Μαρτίου 2010 εκλέχθηκε ομόφωνα ο κύριος Αθανάσιος Μαρτίνος ως νέο μέλος σε πλήρωση της θέσεως του ακαδημαϊκού κυρίου Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου, ο οποίος ζήτησε να αποχωρήσει από το σώμα για λόγους υγείας.

Στή συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 8 Ιουνίου 2010 εκλέχθηκε ομόφωνα, στή θέση του αποβιώσαντος Χρίστου Πατρινέλη, ως νέο μέλος ή καθηγήτρια κυρία Έλένη Άγγελομάτη-Γσουγκαράκη. Η νέα σύνθεση του Δ.Σ. έχει ως εξής:

Επίτιμος Πρόεδρος	Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου
Πρόεδρος	Γεώργιος Δαυίδ
Αντιπρόεδροι	Βασίλειος Βλ. Σφυρόερας και Κώστας Κριμπάς
Γεν. Γραμματέας	Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης
Ταμίας	Μάρκος Φ. Δραγούμης

Σύμβουλοι	<p>Έλένη Άγγελομάτη-Τσουγκαράκη</p> <p>Έβιτα Τάκη Άράπογλου</p> <p>Θάνος Βερέμης</p> <p>Λούλα Έρρίκου Κερτσικώφ</p> <p>Άθανάσιος Μαρτίνος</p> <p>Έμμανουήλ Ρούκουνας</p> <p>Μιλτιάδης Χατζόπουλος</p>
-----------	---

2. Μεταβολές προσωπικοῦ 2008-2012

1. Μάρκος Φ. Δραγούμης, μουσικολόγος, Προϊστάμενος τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ἀπὸ τὸ 1960 καὶ ἀπὸ 15.9.2000 μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος.
2. Σταῦρος Θ. Ἀνεστίδης, Ὑποδιευθυντὴς ἀπὸ 31.1.2002.

Έρευνητὲς

1. Ἰωάννα Πετροπούλου, ἱστορικός, 1.3.1978-30.6.2010. Ἀποχώρηση λόγῳ συνταξιοδοτήσεως.
2. Ἀθανάσιος Μωραΐτης, μουσικός, συνεργάτης τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου, ἀπὸ 1.9.1994.
3. Δημήτρης Καμούζης, ἱστορικός, 15.1.2010-15.1.2011. Σύμβαση ὀρισμένου χρόνου. 15.1.2011-15.1.2012 καὶ 15.1.2012-15.1.2013 ἀνανέωση σύμβασης.

Ὑπόλοιπο προσωπικὸ

1. Λουκία Π. Βασιλείου, γραμματέας, 1.3.1984-1.2.2008. Ἀποχώρηση λόγῳ συνταξιοδοτήσεως.
2. Θεοφανὼ Βιγλιάρη, λογίστρια, 1.1.1991-31.5.2010. Ἀποχώρηση λόγῳ συνταξιοδοτήσεως.
3. Βαρβάρα Ψυχούλα-Κοντογιάννη, βιβλιοθηκάριος, ἀπὸ 15.10.1997.
4. Δημήτριος Πολίτης, βιβλιοθηκονόμος, ἀπὸ 1.4.2001.
5. Αἰκατερίνη Δημητράκη, καθαρίστρια, ἀπὸ 1.3.2003.
6. Μαρία Μουγκαράκη, γραμματέας, ἀπὸ 6.9.2007.
7. Έλένη Δραγούμη, γραμματειακὴ ὑποστήριξη Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου, ἀπὸ 1.6.2010.
8. Παντελὴς Κανελλόπουλος, λογιστής, 1.6.2010-30.4.2012. Ἀπὸ 1.4.2012 οἱ λογιστικὲς ἐργασίες τοῦ Κέντρου ἐκτελοῦνται ἀπὸ τὴν Consolidated Business Solutions.

3. Βράβευση του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Στή συνεδρία της 22ας Μαρτίου 2012 ή Ακαδημία Αθηνών απένειμε στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών το αργυρούν μετάλλιο. Στή σχετική έκθεση ο Γενικός Γραμματέας της Ακαδημίας Αθηνών Βασίλειος Χ. Πετράκος έπισημαίνει: «Η Ακαδημία απονέμει το αργυρούν μετάλλιο εἰς τὸ Κέντρον Μικρασιατικῶν Σπουδῶν γιὰ τὸ ἐθνικὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖ γιὰ τὴν ἔρευνα, τὴ συλλογὴ, τὴ μελέτη καὶ τὴ δημοσίευση στοιχείων ποὺ ἀφοροῦν τὸν πολιτισμὸ καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν τόπων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ποὺ κατοικοῦνταν ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια ἀπὸ Ἑλληνας. Ἡ Καταστροφὴ τοῦ 1922 ἀπόκοψε τοὺς Ἑλληνας ἐκεῖνους ἀπὸ τὰ χῶματα τῆς ἀρχαιότατης πατρίδας τους. Τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ποὺ ἰδρύθηκε τὸ 1930 ἀπὸ τὴ Μέλπω Μερλιὲ ἀνέλαβε νὰ διασώσει τίς ἱστορικὲς ἀναμνήσεις, τίς παραδόσεις, τὴ μουσικὴ, τὴν ποίηση, κάθε ἐκδήλωση τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μὲ τὴ δημιουργία Ἀρχείου καὶ σειρᾶς ἐπιστημονικῶν δημοσιευμάτων καὶ ἐτήσιου ἐπιστημονικοῦ Δελτίου, ποὺ ἀπομνημονεύουν καὶ διασώζουν γιὰ μᾶς καὶ τοὺς ἐπιγιγνώμενους τὸν ἱστορικὸ βίον τους».

Τὸ βραβεῖο παρέλαβε ἐκ μέρους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ Γενικός Γραμματέας καθηγητὴς κύριος Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, ὁ ὁποῖος δήλωσε ἐπ' αὐτοῦ: «Στὰ ἐνενήντα χρόνια τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς καὶ στὰ ὀγδόντα καὶ πλέον τῆς λειτουργίας τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, ἡ ἀπονομὴ τοῦ αργyroῦ μεταλλίου τῆς Ακαδημίας Αθηνῶν ἀποτελεῖ δικαίωση τῶν ὁραματισμῶν τῶν ἰδρυτῶν, Μέλπως καὶ Ὁκταβίου Μερλιέ, τῆς ἀφοσίωσης καὶ τοῦ ζήλου ἀλλεπάλληλων γενεῶν ἐρευνητῶν ποὺ ἐργάσθηκαν γιὰ νὰ περισυλλεγῇ ὁ ἀνεκτίμητος πνευματικὸς πλοῦτος ποὺ ἔχει ἀποθησαυριστεῖ στὸ Ἰδρυμα καὶ διασώζει τὴ μνήμη καὶ τὴν ἔγκυρη γνώση τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἡ χειρονομία ἀναγνώρισης καὶ τιμῆς πρὸς τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ δικαίωση τῆς ἀπαρασάλευτης προσήλωσης στοὺς κανόνες τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἀδιαπραγμάτευτης πεποίθησης ὅτι μόνον ἡ αὐστηρὴ ἐπιστημονικὴ προσέγγιση, ἡ ἐξωστρέφεια καὶ ἡ προσέγκυση τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν νεότερων γενεῶν τῶν ἐρευνητῶν μπορεῖ νὰ ἀποφέρει τὸ ζητούμενο, τὴ διαφύλαξη τῆς γνώσης, τὴν προαγωγὴ τῆς ἀλήθειας καὶ τὴν καθιέρωση σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο τῆς μελέτης τοῦ Μικρασιατικοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς του παρακαταθήκης ὡς ἀναγνωρίσιμου

πεδίου έρευνας στην εύρυχωρία τών έπιστημών του ανθρώπου. Συναισθανόμαστε απόλυτως την εύθύνη και τις ύποχρεώσεις που συνεπάγεται ή προσγενομένη τιμή, ιδίως την ύποχρέωση με όλες μας τις δυνάμεις, παρὰ τις αντίξοότητες τών καιρών, νά διατηρήσουμε τò Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών ζωντανό και έπιστημονικά παραγωγικό ως συντελεστή έθνικής αύτογνωσίας».

4. Έκδόσεις

Σε ό,τι άφορὰ την έκδοτική δραστηριότητα του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, πρωταρχικό μέλημά μας ύπῆρξε ή τακτική έκδοση του *Δελτίου Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, που αποτελεί τόν καθρέφτη της έρευνητικής προσπάθειας του Κέντρου. Έτσι, στο διάστημα 2008-2012, είδαν τò φῶς της δημοσιότητας τρεῖς όγκώδεις τόμοι του περιοδικού, που περιλαμβάνουν πορίσματα του έρευνητικού έργου του Κέντρου αλλά και εργασίες ενός συνεχώς διευρυνόμενου κύκλου έξωτερικών συνεργατών. Η καθιέρωση του *Δελτίου* στη συνείδηση της διεθνούς έπιστημονικής κοινότητας ως του έγκυρότερου όργάνου μικρασιολογικής έρευνας που εκδίδεται στην Ελλάδα άντισταδμίζει τούς κόπους και τις συνεχώς διογκούμενες δαπάνες που συνεπάγεται ή έκδοσή του.

Άναλυκότερα οί έκδόσεις του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών κατά την περίοδο 2008-2012 είναι οί έξης:

A. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* (ΔΚΜΣ)

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τόμος 15 (2008), 541 σελ.

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τόμος 16 (2009), 447 σελ.

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τόμος 17 (2011), 365 σελ.

B. Καππαδοκία

George Seferis, *Three days in the Monasteries of Cappadocia*, μτφρ.

Peter Mackridge, πρόλ. Paschalis M. Kitromilides, πρόλ. Zisimos

Lorentzatos, σχόλ. Ioanna Petropoulou, 2010, 145 σελ.

Γ. Άνατυπώσεις

Michel B. Sakellariou, *La migration Grecque en Ionie*, ανατύπωση 2008, 559 σελ.

Melpo Merlier, *Présentation du Centre d'Etudes d'Asie Mineure. Recherches d'Ethnographie*, εισαγωγή Paschalis M. Kitromilides, 2011, 28 σελ.

Κρίσεις:

Ιωάννα Πετροπούλου, *Η Καθημερινή*, 27 Μαΐου 2012.

Γιάννης Μουρόγιαννης, *Η Θεσσαλία* (Βόλου), 24 Ιουνίου 2012.

Michael Llewellyn Smith, *The AngloHellenic Review* 46 (2012), σ. 30.

Δ. Έκδόσεις σε συνεργασία με άλλους φορείς

- *Σμύρνη. Η μητρόπολη του Μικρασιατικού Έλληνισμού*. Κείμενα: Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Ρωξάνη Δ. Αργυροπούλου, Βασίλης Καρδάσης, Γιώργος Α. Γιαννακόπουλος, Αίμιλία Θεοδοπούλου, Σταύρος Θ. Άνεστίδης, Basma Zerouali, Elcin Macar, Βαρβάρα Κοντογιάννη, Αθήνα, έκδ. *Τὰ Νέα*, Σειρά: *Χαμένες Πατρίδες*, 2007 (α' έκδ. 2002).
- *Η Μικρασιατική καταστροφή. Τò χρονικό - τὰ αίτια - οί άναμνήσεις από τò μέτωπο - ή περιπλάνηση - ή καθημερινή ζωή - τὰ πρῶτα χρόνια στην Έλλάδα. Δεκαπέντε συγκλονιστικές μαρτυρίες ανθρώπων πού έζησαν τή φρίκη του ξεριζωμού*. Κείμενα-μαρτυρίες: Σοφία Άναστασιάδη-Μανουσάκη, Φώτης Άποστολόπουλος, Βίκα Δ. Γκιτζελή, Νικόλαος Καραγεωργίου, Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Γιώργος Δ. Μαυρογορδάτος, Όκτάβιος Μερλιέ, Καλλιόπη Μουσαίου-Μπουγιούκου, Πέτρος Πασαλίδης, Ιωάννα Πετροπούλου, Χαράλαμπος Πλησιώτης, Σεραφείμ Ν. Ρίζος, Βικτωρία Σολομωνίδου, Αθήνα, έκδ. *Τὰ Νέα*, 2008.
- Γιώργος Σεφέρης, *Τρεῖς μέρες στα μοναστήρια τής Καππαδοκίας. Μὲ τὸν φακὸ καὶ τὴν πένα τοῦ ποιητῆ*. Καλωσόρισμα: Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Πρόλογος: Ζήσιμος Λορεντζάτος, Έπίμετρο: Ιωάννα Πετροπούλου, Αθήνα, έκδ. *Τὰ Νέα*, Σειρά: *Χαμένες Πατρίδες*, 2008.
Κρίσεις:
Μαίρη Άδαμοπούλου, *Τὰ Νέα*, *Όρίζοντες*, 1 Φεβρουαρίου 2008.
- *90 χρόνια από τή Μικρασιατική Καταστροφή. Η Έξοδος του Έλληνισμού του Πόντου*. Προλογικό σημείωμα: Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Αθήνα, έκδ. *Η Καθημερινή*, 2013.

5. Βιβλιοθήκη - Άρχεῖο

Α. Βιβλιοθήκη

Τή χρονική περίοδο 2008-2012 δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην αναβάθμιση των λειτουργιών τής Βιβλιοθήκης καὶ τής καταχώρισης τής βάσης δεδομένων στίς συλλογικές βάσεις. Έτσι, πραγματοποιήθηκαν ή αναβάθμιση

του ηλεκτρονικού βιβλιοθηκονομικού προγράμματος ABEKT και η εγκατάσταση της νέας έκδοσης ABEKT 5.6 στη βάση της Βιβλιοθήκης καθώς και η καταχώρισή της στη βάση ΑΡΓΩ του Έθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης. Επίσης, η Βιβλιοθήκη εντάχθηκε στον Έθνικό Συλλογικό Κατάλογο Έπιστημονικών Περιοδικών του Έθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, στο Έθνικό Δίκτυο Έπιστημονικών και Τεχνολογικών Βιβλιοθηκών και στον Συλλογικό Κατάλογο των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Η συντήρηση των συλλογών και η αποκατάστασή τους με βάση τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία αποτέλεσαν επίσης πρωταρχική μέριμνα. Έτσι, βιβλιοδετήθηκαν παλαιές και νέες εκδόσεις του Ίδρυματος καθώς και αρκετές καραμανλίδικες εκδόσεις που είχαν υποστεί σημαντική φθορά.

Την ίδια περίοδο ολοκληρώθηκε η ταξιδέτηση των ανατύπων της βυζαντινής μουσικής, που ανήκουν στη συλλογή του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου, ενώ παράλληλα αποδελτιώθηκαν έφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις μικρασιολογικής θεματολογίας. Επίσης, ολοκληρώθηκε η καταγραφή και ταξιδέτηση εγγράφων από τις επαρχίες της Μικράς Ασίας (πιστοποιητικά βαπτίσεων, γάμου, τίτλοι ιδιοκτησίας, φαρμάνια, έντυπα εκπαιδευτηρίων και νοσοκομείων κ.ά.).

Η τακτοποίηση του χώρου του υπογείου, η καταγραφή βιβλίων που δεν εντάσσονται στη θεματολογία και στο έρευνητικό αντικείμενο του Ίδρυματος, με σκοπό τη διάθεση των εκδόσεων αυτών σε άλλες βιβλιοθήκες για εξοικονόμηση χώρου, αποτέλεσαν αντικείμενο δευτερευουσών εργασιών της περιόδου αυτής. Στο πλαίσιο αυτό δωρήθηκαν βιβλία σε κοινοτικές βιβλιοθήκες καθώς και σε Ίδρυματα. Επίσης, συνεχίστηκε αλλά και διευρύνθηκε η ανταλλαγή των εκδόσεων του Ίδρυματος με ελληνικά και ξένα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, ενώ δωρήθηκαν βιβλία σε βιβλιοθήκες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στη διάρκεια της υπό ανασκόπηση περιόδου, το υλικό της Βιβλιοθήκης αυξήθηκε κατά 30%. Το 25% των νέων προσκτήσεων προέρχονται από αγορές (χάρη στη δωρεά του Ίδρυματος N. Demos), ενώ όρισμένα δυσεύρετα βιβλία φωτοτυπήθηκαν και εντάχθηκαν στη συλλογή της Βιβλιοθήκης. Επιπλέον, αυξήθηκαν οι δωρεές βιβλίων και χειρογράφων από πρόσφυγες τρίτης γενιάς.

ΠΡΟΣΚΤΗΣΕΙΣ ΤΙΤΛΩΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΡΟΣΚΤΗΣΕΙΣ	ΠΡΟΣΚΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΓΟΡΑ
2007	691	188
2008	434	192
2009	476	163
2010	557	199
2011	409	196
2012	402	197
ΣΥΝΟΛΟ	2.969	1.135

ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΕΤΟΣ	ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ
2007	668
2008	475
2009	478
2010	520
2011	409
2012	715
ΣΥΝΟΛΟ	3.215

Β. Ἀρχεῖο

Δόθηκε προτεραιότητα στὴ συντήρηση τῶν χειρόγραφων μαρτυριῶν τῶν προσφύγων ποὺ συγκροτοῦν τὸ Ἀρχεῖο Προφορικῆς Παράδοσης. Ἔτσι, ἀντικαταστάθηκαν στὸ σύνολό τους οἱ παλαιοὶ φάκελοι φύλαξης τοῦ Ἀρχείου Προφορικῆς Παράδοσης μὲ νέους φακέλους (ἀπὸ ὑλὸ μὴ φθειρόμενο καὶ μὲ κατάλληλο ρh).

Ἐπίσης, ἔγιναν ἐργασίες γιὰ τὴν εὐρετηρίαση τοῦ ἀρχεῖο τοῦ ὑλικοῦ ποὺ ἀφορᾷ τὰ Πρακτικὰ καὶ τὰ Γράμματα Ἐργασίας τῶν Συνεργατῶν τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν πρὸς τὴ Μέλπω Μερλιέ, καὶ γιὰ τὴν καταγραφή καὶ ἀποδελτίωση τῶν βιογραφικῶν σημειωμάτων τῶν πληροφορητῶν καθὼς καὶ τῶν δελτίων μετάβασης τῶν συνεργατῶν ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες τῶν Δυτικῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἐξάλλου, τὸ ἀρχεῖο ἡχογραφημένων μαρτυριῶν ἀπὸ τὴν Ἴμβρο ποὺ εἶχε δημιουργηθεῖ μὲ τὴν πρωτοβουλία καὶ τὴ φροντίδα τῆς Δρ Εὐγενίας Χαλκιά ἀποθηκεύτηκε σὲ ψηφιοποιημένη μορφή καὶ εὐρετηριάσθηκε.

Ἡ Βιβλιοθήκη καὶ τὸ Ἀρχεῖο κατὰ περίσταση λειτουργοῦν καὶ ὡς ἐκπαιδευτικὰ ἐργαστήρια. Στὸ διάστημα τῆς πενταετίας αὐτῆς φοιτητὲς ἀπὸ τὰ τμήματα Τουρκικῶν καὶ Ἀσιατικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Κοινωνικῆς Ἀνθρωπολογίας τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου καὶ Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Αἰγαίου ἀπασχολήθηκαν στὸ Ἴδρυμα ὡς ἀσκούμενοι. Τὴν ἐποπτεία τῶν φοιτητῶν ἀπὸ τὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο καὶ τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Αἰγαίου εἶχε ἡ Βαρβάρα Κοντογιάννη.

Γ. Δωρεὲς ἀρχεῖακοῦ καὶ ἔντυπου ὕλικου

ΔΩΡΗΤΗΣ	ΔΩΡΕΑ
Ἰωάννα Πετροπούλου καὶ Ἀλέξης Δημαρᾶς	Ἐκδόσεις τῆς Ἑταιρείας Σπουδῶν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Γενικῆς Παιδείας (Ἰδρυτής: Σχολὴ Μωραΐτη)
Σωτήρης Γεωργιάδης	Ἐκδόσεις τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Προσφυγικοῦ Ἑλληνισμοῦ Δήμου Καλαμαριάς
Λουκάς Π. Χριστοδούλου	Ἐκδόσεις τοῦ Κέντρου Σπουδῆς & Ἀνάδειξης Μικρασιατικοῦ Πολιτισμοῦ (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.)
Παναγιώτης Σωτηρόπουλος	Ἐκδόσεις τοῦ Ἰδρύματος Θρακικῆς Τέχνης καὶ Παράδοσης
Ξενοφώντας Τζαβάρας	Ἐκδόσεις τοῦ Συλλόγου Ἱμβρίων
Ἐκδοτικὸς οἶκος Ἀφοὶ Κυριακίδη	Ἐκδόσεις τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου
Ἀλέξης Κυριτσόπουλος	Ἐκδόσεις μικρασιατικῆς θεματολογίας
Τζούλια Σούλη-Τσούρη	Ἐκδόσεις μικρασιατικῆς θεματολογίας
Ἐκδόσεις Τσουκάτου	Ἐκδόσεις τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου
Μαρία Κλημεντίδου	Ἐκδόσεις μικρασιατικῆς θεματολογίας
Εὐαγγελία Μπαλτᾶ	Τουρκικὲς ἐκδόσεις
Βερονίκη Δαλακούρα	Ὄθωμανικὲς καὶ τουρκικὲς ἐκδόσεις
Βασίλειος Θ. Σταυρίδης	Ἐκδόσεις τοῦ ἰδίου
Γιάννης Γαϊτανάκης	Ἐκδόσεις ποικίλου περιεχομένου
Στρατὴς Ταρίνας	Ἐφημερίδα «Ἀπόστολος Ἀνδρέας» (1952, 1953, 1956-1959, 1961-1963)
Μαρία Παπαδάκη	Οἰκογενειακὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὴν περιοχὴ Γκιούλ-μπαζε τῆς Ἰωνίας

ΔΩΡΗΤΗΣ	ΔΩΡΕΑ
Ίρις Τζαχίι	Φωτογραφίες, έγγραφα και χειρόγραφα από το προσωπικό αρχείο της Μαρίας Άγγελίδου
Σοφία Ευστράτογλου	Φωτογραφίες και έγγραφα από το προσωπικό αρχείο της Μαρίας Σταματάκη-Παραρά
Σοφία Θεοδωρίδου-Βαρδουλάκη	Χειρόγραφα: Ίστορική μελέτη περί της Κεπέκκλησιας και Αυτόβιογραφία του Θεόδωρου Θεοδωρίδη (φωτοτυπία)
Μαρία Βασιλάκη-Τσαουσίδα	Χειρόγραφο: Άπομνημονεύματα του όπλαρχηγού του ελληνικού στρατού στο Άντάρτικο του Πόντου Παύλου Τσαουσίδα (φωτοτυπία)
Νέλλη Χάδιαρη	Χειρόγραφο: Αυτόβιογραφία του Δημητρίου Συμβώνη
Έλενη Τζούτζια	Χειρόγραφο: Αυτόβιογραφία του Πέτρου Καρφόπουλου (φωτοτυπία)
Χρήστος Καλαντζής	Χειρόγραφο: Γράμμα από το μέτωπο της Μικράς Ασίας του Άλέξανδρου Καλαντζή (φωτοτυπία)
Άννα Πολίτη	Χειρόγραφο: Ημερολόγιο της Μαρίας Παπαμιχάλη (φωτοτυπία)
Πάνος Δόβας	Φωτογραφίες από το προσωπικό του αρχείο
Μιχαήλ Άλεξανδρίδης	Έγγραφα της οικογένειας Άλεξανδρίδη
Θεόφιλος Αφρίδης	Έγγραφα της οικογένειας Αφρίδη
Χριστόφορος Σχοινᾶς	Χειρόγραφο: Βιογραφία του Χρήστου Κάξογλου (φωτοτυπία)
Μάριος Μισαηλίδης	Χειρόγραφο: «Άσματα Καππαδοκικά και ιδίως της κωμοπόλεως Άνακους, έπαρχίας Ίκονίου» του Χρήστου Τουργούτη (φωτοτυπία)

6. Έπιστημονικές δραστηριότητες (συνέδρια, ημερίδες, έρευνητικά προγράμματα)

Α. Έρευνητικά προγράμματα

1. Η Έξοδος. Μαρτυρίες από τις Έπαρχίες του Μεσόγειου και του Παράλιου Πόντου.

Η έρευνα του Πόντου αποτέλεσε τὸν τελευταῖο ἀναβαθμὸ τοῦ ἐρευνητικοῦ ἔργου τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ἀπὸ τὴ δεκαετία τοῦ 1930 ἕως τὴ δεκαετία τοῦ 1970 γιὰ τὴν περισυλλογὴ τῆς προφορικῆς ἱστορίας τοῦ προσφυγικοῦ πληθυσμοῦ ποὺ συνέρρευσε στὴν Ἑλλάδα

μετά την Καταστροφή τοῦ 1922 καὶ τὴν ἀνταλλαγὴ τῶν ἐλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν.

Ἀπὸ τοὺς 2.163 οἰκισμοὺς ποὺ ἐντόπισε ἡ ἔρευνα στὴ Μικρὰ Ἀσία, περισσότεροι ἀπὸ τοὺς μισοὺς, δηλαδὴ 1.454 θρίσκονταν στὸν Πόντο. Ἀπὸ αὐτοὺς ἐρευνήθηκαν τελικὰ 795 ἐπειδὴ γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους δὲν βρέθηκαν πληροφορητές. Οἱ οἰκισμοὶ τοῦ Μικρασιατικοῦ Πόντου εἶναι διάσπαρτοι κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν ὅπου βρίσκονται καὶ οἱ μεγάλες πόλεις, ἡ Σινώπη, ἡ Ἀμισὸς (Σαμψούντα) καὶ ἡ Τραπεζοῦντα, ἡ μητρόπολη τοῦ Ποντιακοῦ ἐλληνισμοῦ. Ἐκτείνονται ὅμως καὶ νότια πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ, στὰ ὄρεινὰ τῶν Ποντιακῶν Ἀλπεων καὶ στὰ νοτιότερα ὑψίπεδα.

Αὐτοῦ τοῦ ἐλληνισμοῦ τὴν ἐθνογραφικὴ ἀποτύπωση παραδίδει ἡ Ἔξοδος τοῦ Πόντου.

Ἡ πολυετὴς καὶ πολυμόχθη προετοιμασία τελικὰ ἀπέδωσε τρεῖς τόμους: Τὸν ἤδη ἐκδεδομένο Γ' τόμο γιὰ τὸν Μεσόγειο Πόντο, ποὺ παρουσιάζει τὶς μαρτυρίες ἀπὸ τοὺς οἰκισμοὺς τοῦ ἐσωτερικοῦ, καὶ δυὸ ἀκόμη τόμους (Δ' καὶ Ε') μὲ τὶς μαρτυρίες τοῦ Παραλιακοῦ Πόντου. Στὸν τέταρτο τόμο προτάσσεται ἐκτενὴς ἱστορικὴ εἰσαγωγὴ τοῦ Ὀδυσσέα Λαμπρίδη, πρῦταν τῶν ποντιακῶν μελετῶν καὶ ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Τὴν ἐπιστημονικὴ ἐποπτεία τῶν τόμων ἔχει ὁ καθηγητὴς Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης.

2. Ἡ παρουσία τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους στὴ Μικρὰ Ἀσία. Οἱ ἐκθέσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενίου Σμύρνης 1833-1908

Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ καὶ ὁ τόμος ποὺ δὲ ἐκδοθεῖ ἀποσκοποῦν στὴν ἀνάδειξη τῆς πολυδιάστατης παρουσίας τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους στὴ Μικρὰ Ἀσία μέσα ἀπὸ τὴν ἀνθολόγησι καὶ τὸ σχολιασμὸ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενίου τῆς Σμύρνης ἀπὸ τὸ 1833 –ἔτος ἱδρυσῆς του– μέχρι τὴν ἐπανάστασι τῶν Νεοτούρκων τοῦ 1908. Τί εἶδους σχέσεις διαμορφώνονται ἀνάμεσα στοὺς ἐκπροσώπους τοῦ ἐπίσημου ἐλληνικοῦ κράτους μὲ τὶς ὁθωμανικὲς ἀρχὲς καὶ τὴ λαϊκὴ καὶ θρησκευτικὴ ἡγεσία τοῦ ντόπιου πληθυσμοῦ; Μὲ ποῖο τρόπο παρεμβαίνει τὸ προξενεῖο στὶς ὑποθέσεις τῶν ἐλληνορθοδόξων τῆς αὐτοκρατορίας; Ποιὲς συνθήκες καὶ ποιά σημαντικὰ γεγονότα καθόρισαν τὶς πολιτικὲς ἐπιλογὲς τῆς Ἀθήνας στὴ Μικρὰ Ἀσία; Πῶς ἀπεικονίζεται στὰ ἐπίσημα ἔγγραφα ἡ συνύπαρξι τῶν ἐλληνορθοδόξων μὲ τοὺς μουσουλμάνους, καθὼς καὶ μὲ τὶς ἄλλες μὴ

μουσουλμανικές ἐθνοθρησκευτικές κοινότητες; Ποιὸς ἦταν ὁ ρόλος τῶν ἐλληνικῶν προξενικῶν ἀρχῶν στὴ διαδικασία ἐθνοτικοῦ κατακερματισμοῦ τῆς ὀθωμανικῆς κοινωνίας ποὺ ἔλαβε χώρα κατὰ τὴ διάρκεια τῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ Τανζιμάτ καὶ τῆς ἀπολυταρχίας τοῦ σουλτάνου Ἀβδούλ Χαμίτ Β'; Αὐτὰ εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ βασικὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἡ ἔκδοση τῶν προξενικῶν ἐκθέσεων τῆς Σμύρνης φιλοδοξεῖ νὰ διῆξει.

Ἡ ἔρευνα βασίστηκε στὰ διπλωματικά ἔγγραφα τοῦ Διπλωματικοῦ καὶ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Τὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα καὶ ἡ τελικὴ ἔκδοση τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία καὶ ἐπιμέλεια τοῦ καθηγητῆ Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη. Ἡ ἐπιλογή, φωτογράφιση, ἐπεξεργασία, μεταγραφή καὶ σχολιασμός τῶν ἐκθέσεων, καθὼς καὶ ὁ καταρτισμός ἐνὸς εὐρετηρίου ὀνομάτων καὶ πραγμάτων πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὸν ἐρευνητὴ τοῦ Ἰδρύματος Δημήτρη Καμούζη.

3. Σμυρναϊκὴ Βιβλιογραφία

Ἡ νέα συμπληρωμένη «Σμυρναϊκὴ Βιβλιογραφία» ἀναδεικνύει τὴν τυπογραφικὴ δραστηριότητα τῆς παλαιᾶς πρωτεύουσας τῆς Ἰωνίας ὡς ἐνὸς κέντρου τῆς ἐλληνικῆς ἐκδοτικῆς παραγωγῆς.

Ὁ τόμος τῆς Σμυρναϊκῆς Βιβλιογραφίας ἀποτελεῖ καρπὸ στενῆς ἐπιστημονικῆς συνεργασίας ἀνάμεσα στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ στὸ «Βιβλιογραφικὸ ἐργαστήρι Φίλιππος Ἠλίου» τοῦ Μουσείου Μπενάκη. Θεμέλιο λίθο τῆς νέας Βιβλιογραφίας συνιστᾷ ἡ παλαιὰ συγκεντρωτικὴ ἐργασία τοῦ Ἀθανασίου Δ. Χατζηδήμου (1910-1967).

Ἡ νέα Βιβλιογραφία εἶναι δραστικὰ ἐνισχυμένη ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἀναγραφῶν. Τὸ ποσοτικὰ, ὑπερδιπλάσιο ἀποτέλεσμα σὲ σχέση μὲ τὴ βιβλιογραφικὴ συμβολὴ τοῦ Χατζηδήμου, ἀριθμεῖ μέχρι τὴν ἔκδοση τοῦ Δελτίου 2.279 τίτλους.

Τὴν ἔκδοση προλογίζει ὁ καθηγητὴς Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης. Ἡ ἔρευνα-καταγραφή-τεκμηρίωση ἔγινε ἀπὸ τὴ Σάντρα Βρέττα, ἐνῶ ἡ Ἰωάννα Πετροπούλου ἔχει γράψει ἐκτενὴ ἱστορικὴ εἰσαγωγή.

Β. Διαλέξεις καὶ Σεμινάρια στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν

- 15 Φεβρουαρίου 2008: Σεμιναριακὴ συνάντηση κατὰ τὴν ὁποία ὁ ὑποψήφιος διδάκτωρ τοῦ King's College τοῦ Λονδίνου Δημήτρης Καμούζης παρουσίασε τὴ διδακτορικὴ του διατριβὴ μὲ θέμα «The Constantinopolitan Greeks in an era of secular nationalism, late 19th century to 1930» (Αἰθουσα Σεμιναρίων).

- 26 Μαΐου 2008: Διάλεξη του Άλμπέρτο Κονεχέρο με τίτλο «Μιά ισπανική ματιά στη Μικρασιατική Καταστροφή» και προβολή του ντοκιμαντέρ «Στό δρόμο για τη Σμύρνη» του Πέρε Άλμπέρτο. Συνεργασία του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών με το Ίνστιτούτο Θερβάντες (Αΐδουσα Α. Γ. Λεβέντη).
- 1η Οκτωβρίου 2009: Σεμιναριακή συνάντηση για την ιστορία, το έργο και το αρχαιολογικό υλικό του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών. Πρωτοβουλία της Anne Couderc από τη Γαλλική Σχολή Αθηνών. Συμμετείχαν γάλλοι μεταπτυχιακοί φοιτητές και ο Alexandre Toumarkine, ύποδιευθυντής του Γαλλικού Ίνστιτούτου Κωνσταντινουπόλεως (Αΐδουσα Σεμιναρίων).
- 29 Νοεμβρίου 2012: Σεμιναριακή συνάντηση κατά την οποία ο καθηγητής θυζαντινής και μεταθυζαντινής ιστορίας Andrea Nanetti παρουσίασε το θέμα «Η εικόνα της Μικράς Ασίας στη διεθνή έκθεση της Σανγκάης 2010» (Αΐδουσα Σεμιναρίων).

Γ. Παρουσιάσεις βιβλίων

- 12 Απριλίου 2008: Παρουσίαση του βιβλίου του George A. Vassiadis, *The Syllogos Movement of Constantinople and Ottoman Greek Education 1861-1923*, Αθήνα, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, 2007, στο Σισμανόγλειο Μέγαρο του Έλληνικού Προξενείου Κωνσταντινουπόλεως. Προλόγισε ο Άλέξης Αλεξανδρής, Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στην Κωνσταντινούπολη. Σύντομο χαιρετισμό άπηύθυναν ο Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, καθηγητής Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης και ο Κώστας Καρράς, Πρόεδρος της Έλληνικής Έταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού. Για το βιβλίο μίλησαν ο Κώστας Σταματοπούλος, συγγραφέας-ιστορικός και ο Δρ Γεώργιος Α. Βασιάδης, συγγραφέας του βιβλίου.
- 17 Μαρτίου 2010: Παρουσίαση του βιβλίου του Γρηγόρη Οικονομίδη, *Ρύσιο-Άρετσου-Darica. Γεωγραφική και ιστορική μελέτη της θιδυνακής πόλης*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2009. Για το βιβλίο μίλησαν η Χρύσα Αράπογλου, βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης και ο Σάββας Τσιλένης, Δρ αρχιτέκτονας-πολεοδόμος (Αΐδουσα Α. Γ. Λεβέντη).

Δ. Συμμετοχή σε έκδηλώσεις άλλων φορέων

- 3-4 Οκτωβρίου 2008: *Mémoire, Souvenir, Narration. Usages des archives en ethnologie et en histoire – méthodes et enjeu*, Γαλλικό Ίνστιτούτο Αθηνών. Έκ μέρους του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών χαιρετισμό ἀπηύθυνε ο Σταῦρος Θ. Ἀνεστίδης. Ἐπίσης συμμετείχαν με ἀνακοινώσεις ο Στέλιος Καψωμένος («The Oral History Archive for Asia Minor Studies. Giving the refugees the opportunity to write their own history») καὶ ἡ Ἑλὶα Κυφωνίδου («The Centre for Asia Minor Studies. The transition from the manuscript to the digital era»).
- 28-30 Νοεμβρίου 2008: Παραχώρηση φωτογραφικοῦ ὑλικοῦ στὴν ἔκδοση *Ἡ ἀττικὴ γῆ ὑποδέχεται τοὺς πρόσφυγες τοῦ '22 τοῦ Ἰδρύματος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων* γιὰ τὸν Κοινοβουλευτισμὸ καὶ τὴ Δημοκρατία, στὸ πλαίσιο τῶν ἐκδηλώσεων ποὺ διοργάνωσε τὸ Γραφεῖο Νεότητας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν με τίτλο «Κι ἀπ' τὸ θάνατο ἀκόμα πιὸ πικρὴ εἶσαι προσφυγιά». Ἡ ἔκδοση φιλοξενήθηκε στοὺς χώρους τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν στὴν Πλάκα.
- 29 Ἰουνίου-31 Αὐγούστου 2009: Παραχώρηση ὀπτικοακουστικοῦ, φωτογραφικοῦ καὶ ἀρχεῖακοῦ ὑλικοῦ στὴν ἔκδοση τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Μουσείου *Ἄνθρωποι & Εἰκόνες. Κεῖμήλια Προσφύγων*, ἡ ὁποία διοργανώθηκε στὸ πλαίσιο τοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος Icon Network.

Ε. Ἄλλες ἐκδηλώσεις

- 22 Μαΐου 2009: Ἐπίσκεψη στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ὁμίλου μαθητῶν, μαθητριῶν καὶ καθηγητῶν τῆς Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.
- 13 Ἀπριλίου 2010: Ἐπίσκεψη στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν τῆς Βιολέττας Χιονίδου, Senior Lecturer, School of Historical Studies Newcastle University, καὶ τῶν δευτεροετῶν φοιτητῶν της. Τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου παρουσίασαν οἱ Μάρκος Φ. Δραγούμεης, Δημήτρης Καμούζης, Βαρβάρα Κοντογιάννη καὶ Δημήτρης Πολίτης.
- 10 Μαΐου 2010: Ἐπίσκεψη στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ὁμίλου τελειόφοιτων μαθητῶν τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων τῆς Κωνσταντινούπολης.

- 10 Δεκεμβρίου 2010: Επίσκεψη στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών μελών του Πολιτιστικού Συλλόγου Μικρασιατών Νομού Λάρισας. Τò έργο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου παρουσίασαν οί Μάρκος Φ. Δραγούμης, Δημήτρης Καμούζης, Βαρβάρα Κοντογιάννη και Δημήτρης Πολίτης.
- 15 Φεβρουαρίου 2012: Επίσκεψη στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών μαθητών της τρίτης γυμνασίου από τò Πειραματικό Γυμνάσιο Νικαίας. Τò έργο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου παρουσίασαν οί Μάρκος Φ. Δραγούμης, Δημήτρης Καμούζης, Βαρβάρα Κοντογιάννη και Δημήτρης Πολίτης.
- 2 Απριλίου 2012: Επίσκεψη στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών της Βιολέττας Χιονίδου, Senior Lecturer, School of Historical Studies Newcastle University, και τών δευτεροετών φοιτητών της. Τò έργο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου παρουσίασαν οί Μάρκος Φ. Δραγούμης, Δημήτρης Καμούζης, Βαρβάρα Κοντογιάννη και Δημήτρης Πολίτης.

ΣΤ. Έκδηλωση πρòς τιμήν του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

- 21 Οκτωβρίου 2012: Μè άφορμή τήν επέτειο τών 90 χρόνων από τή Μικρασιατική Καταστροφή ή "Ένωση Μικρασιατών Λαμίας «Ο Άγιος Χρυσόστομος Σμύρνης» διοργάνωσε έκδήλωση για νà τιμήσει τò Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών. Η έκδήλωση έλαβε χώρα στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Λαμιέων. Τò Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών έκπροσωπήθηκε από τόν Σταύρο Θ. Άνεστίδη, ó όποιος μίλησε για τήν ίστορία και τò έργο του Ίδρύματος.

7. Αρχείο Μερλιέ

Τò Αρχείο Μέλπωσ και Όκταβίου Μερλιέ άποτελεί ιδιαίτερο τμήμα του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και στεγάζεται σè ειδικά διαμορφωμένο χώρο του οικήματος, όπου διατηροούνται τὰ γραφεία, μέρος τής βιβλιοθήκης και άλλα προσωπικά ένδύμια τών ίδρυτών. Περιεχόμενα του Αρχείου άποτελουν τὰ κατάλοιπα και ή εκτενέστατη άλληλογραφία του ζεύγους Μερλιέ καθώς και χειρόγραφα και άρχειακό ύλικό σημαντικών εκπροσώπων τής νεοελληνικής λογοτεχνίας που συγκέντρωσε ó Όκτά-

βιος Μερλιέ. Μεταξύ του ύλικου αυτού εξέχουσα θέση κατέχουν χειρόγραφα του Ἀγγελου Σικελιανού καὶ τὸ Ἀρχεῖο Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Τὸ ὑλικὸ τοῦ Ἀρχείου Μερλιέ ὁργάνωσαν καὶ κατέταξαν ἡ Ἀγλαΐα Ἀγιουτάντη καὶ ἡ Ἑλένη Παπανικολάου.

Κατὰ τὴν ὑπὸ ἀνασκόπηση περίοδο τὸ ὑλικὸ τοῦ Ἀρχείου Μερλιέ μελέτησαν οἱ ἑξῆς ἐρευνητές:

- Ἰούνιος 2009: Κατερίνα Λαμπρινού, ἐκ μέρους τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Βιβλιόραμα: *Ἱστορία τοῦ 20οῦ αἰώνα*, τόμ. Δ1-Δ2 σὲ ἐπιστημονικὴ ἐπιμέλεια Χρήστου Χατζηιωσήφ.
- Φεβρουάριος 2010: Σαπφὼ Πορτάκη, Ὑποψήφια διδάκτωρ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: *Boursiers de 1945; Notre Affaire (1961) et Divers*.
- Ἀπρίλιος 2010: Δήμητρα Διαμαντοπούλου, μουσικολόγος: *Περὶ Αἰμιλίου Ριάδη καὶ ἄλλων Ἑλλήνων μουσικῶν στὸ Παρίσι, στίς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰώνα*.
- Νοέμβριος 2010: Massimo Pinto, Ἐρευνητὴς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Μπάρι (Ἰταλία): *Research on the modern reception of Ancient Greek Novel*.
- Φεβρουάριος 2011: Πάνος Θανόπουλος, ἐρευνητής: *Ἀρχεῖο Μαρτάρια*.
- Ἰανουάριος 2012: Lucile Arnoux-Farnoux, École Française d'Athènes: *Κατάλοιπα Μέλπως Μερλιέ, γραμματεία φίλων καὶ γνωστῶν σὲ ἀλφαβητικὴ σειρὰ, ἀλληλογραφία τοῦ ζεύγους Μέλπω καὶ Octave Merlier μεταξύ τους καὶ correspondence d'Octave Merlier*.
- Δεκέμβριος 2012: Ἑλευθερία Κουνάδη, ἡθοποιός: *Ἀρχεῖο Μαρτάρια*.
- Ἰούλιος 2012: Ἀρτεμὶς Λεοντῆ, Associate Professor of Modern Greek, University of Michigan: *Ἀλληλογραφία Εὐας Σικελιανού*.

8. Οἰκονομικὰ

Ἡ ἐνδημικὴ πλέον οἰκονομικὴ δυσπραγία ἀποτέλεσε κατὰ τὴν περίοδο αὕτῃ τὸ σημαντικότερο πρόβλημα τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Οἱ δυσκολίες γιὰ ἓνα ἴδρυμα ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἐπιτελέσει τὸ ἔργο του μὲ σοβαρότητα καὶ συνέπεια, ἀλλὰ χωρὶς μόνιμη καὶ ἐπαρκή

χρηματοδότηση, είναι προφανείς. Μοιραῖα τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο παρεμποδίζεται καὶ σὲ ὀρισμένες συγκυρίες ὑποβαθμίζεται στὴ σειρά τῶν προτεραιοτήτων μας, λόγω τῆς ἀγωνίας γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοῦ Ἰδρύματος, καθὼς συχνὰ ἡ δραματικὴ ἔλλειψη πόρων γίνεται ἐπαχθὴς ἀκόμη καὶ σὲ σχέση μὲ τὰ μικρὰ πρακτικὰ δέματα τῆς καθημερινῆς λειτουργίας. Δυστυχῶς ἡ κρατικὴ ἐπιχορήγηση, παρὰ τὶς προσπάθειες καὶ τὶς ἐπίμονες ἔγγραφες καὶ προφορικὲς ἐκκλήσεις πρὸς τοὺς ἀρμοδίους καὶ παρὰ τὴ συμπαράσταση ἀπὸ ὑπηρεσιακοὺς παράγοντες τῆς Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς, δὲν ἔγινε δυνατό νὰ ἀναπροσαρμοθεῖ κατὰ τρόπο οὐσιαστικὸ καὶ μόνιμο.

Τὸ ἔτος 2010 ὑπῆρξε δυσχερὲς καὶ δυσόιωνο σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴ ὑπόσταση τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Παρότι στὸν προϋπολογισμό καὶ στὴν εἰσήγηση τῆς ἀρμόδιας Διεύθυνσης τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ ἐγγράφηκαν 300.000 εὐρὼ ὡς ἐλάχιστη δαπάνη γιὰ τὴν κάλυψη τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν λειτουργικῶν ἐξόδων τοῦ Ἰδρύματος, ἡ τελικὴ χορηγία τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ δὲν ξεπέρασε τὶς 70.000 εὐρὼ. Κατὰ συνέπεια τὸ Ἴδρυμα βρέθηκε σὲ πρωτόγνωρη οἰκονομικὴ δυσπραγία καὶ ἡ μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ του δὲν καταβλήθηκε γιὰ ἓνα πεντάμηνο. Ἀξίζει κάδε ἔπαινος στὸ προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος τὸ ὅποιο, παρὰ τὴν ἀποστέρηση τοῦ μισθοῦ του καθ' ὅλο τὸ διάστημα αὐτό, ἐκπλήρωσε ἀνελλιπῶς τὰ καθήκοντά του.

Πρὸ τοῦ ἐνδεχομένου ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κύριος Γεώργιος Δαυίδ συναντήθηκε μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἰδρυμάτων Σταῦρος Σ. Νιάρχος, Ἀλέξανδρος Σ. Ὠνάσης, Ἰωάννου Φ. Κωστοπούλου, Ἰωάννη Σ. Λάτση, Μποδοσάκη καὶ τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ἡ συνάντηση αὐτὴ ἀποσκοποῦσε στὴν ἐξασφάλιση δωρεᾶς ἀπὸ τὰ κοινωφελῆ αὐτὰ Ἰδρύματα ὥστε τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν νὰ ἀντιμετωπίσει τὸ οἰκονομικὸ του ἀδιέξοδο ἐξαιτίας τῆς ἄρνησης καταβολῆς τῆς ἐτήσιας δεσμοθετημένης χορηγίας ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἰδρυμάτων κατανόησαν τὴ δεινότητα τῆς οἰκονομικῆς κατάστασης στὴν ὁποία περιῆλθε τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ συμφώνησαν νὰ ἀναλάβουν χορηγοὶ σὲ ἓνα πρόγραμμα τριετίας 2011-2013 ὥστε τὸ Ἴδρυμα νὰ ἐνισχυθεῖ οἰκονομικὰ καὶ νὰ διασφαλίσαι τὶς προϋποθέσεις γιὰ ἓνα πιὸ εὐόιωνο μέλλον.

Με βάση τα προλεχθέντα ό οικονομικούς άπολογισμός κατά την περίοδο 2008-2012 παρουσιάζεται ως έξης:

ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΕΤΟΣ	ΕΥΡΩ
2008	200.000,00
2009	270.000,00
2010	70.000,00
2011	155.573,00
2012	100.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	795.573,00

ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΠΑΓΚΕΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΤΟΣ	ΕΥΡΩ
2008	25.000,00
2009	25.000,00
2010	48.000,00
2011	—
2012	—
ΣΥΝΟΛΟ	98.000,00

ΧΟΡΗΓΙΑ Ν. DEMOS FOUNDATION

ΕΤΟΣ	ΕΥΡΩ
2008	12.000,00
2009	—
2010	12.000,00
2011	10.000,00
2012	7.538,00
ΣΥΝΟΛΟ	41.538,00

ΚΟΙΝΟΠΡΑΣΙΑ ΑΡΩΓΗΣ
ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΤΟΣ		ΕΥΡΩ
	ΙΔΡΥΜΑ Α. Γ. ΔΕΒΕΝΤΗ	
2008		50.000,00
2009		50.000,00
2010		75.000,00
2011		50.000,00
2012		50.000,00
	ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ Σ. ΝΙΑΡΧΟΣ	
2008		30.000,00
2009		12.339,90
2010		—
2011		50.000,00
2012		50.000,00
	COCA-COLA, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	
2008		10.000,00
2009		—
2010		15.000,00
2011		10.000,00
2012		10.000,00
	ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ	
2008		—
2009		—
2010		—
2011		25.000,00
2012		12.500,00
	ΙΔΡΥΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	
2011		12.000,00
	ΙΔΡΥΜΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΩΝΑΣΗΣ	
2011		25.000,00
	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	
2008		75.000,00
2009		130.000,00

ΕΤΟΣ		ΕΥΡΩ
	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ και ΜΑΡΙΝΑ ΜΑΡΤΙΝΟΥ	
2008		25.000,00
2009		—
2010		60.000,00
2011		30.000,00
2012		30.000,00
	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΧΑΤΖΗΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ	
2011		50.000,00
2012		30.000,00

ΑΛΛΕΣ ΔΩΡΕΕΣ

ΕΤΟΣ		ΕΥΡΩ
2008	ΣΤΑΥΡΙΑΝΗ ΚΕΡΤΣΙΚΩΦ	10.912,45
2008	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΓΚΙΚΑ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ	10.000,00
2008	PAMELA SERGIN	85,00
2009	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΓΚΙΚΑ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ	8.000,00
2009	ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ	5.600,00
2009	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ	5.187,90
2009	Α. ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	156,00
2009	ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ «ΟΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΣΣΟΣ»	150,00
2010	ΛΟΥΛΑ ΕΡΡΙΚΟΥ ΚΕΡΤΣΙΚΩΦ	10.000,00
2010	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΓΚΙΚΑ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ	5.000,00
2010	ΕΒΙΤΑ ΤΑΚΗ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ	1.688,00
2010	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΡΝΙΤΣΑΣ	1.000,00
2011	ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΚΑΙΤΗ ΔΑΥΙΔ	500,00
2011	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ & ΕΛΕΑΝΑ ΛΕΒΕΝΤΗ	500,00
2011	ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΔΑΥΙΔ	300,00
2011	ΧΑΡΗΣ ΚΑΙ ΝΑΝΤΙΑ ΔΑΥΙΔ	500,00
2011	ΕΝΤΜΕ ΛΕΒΕΝΤΗ	400,00
2011	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ & ΘΕΟΔΩΡΑ ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗ	500,00
2012	ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΔΩΡΗΤΕΣ	3.996,04

9. Οίκημα

Τὸ περίβλεπτο νεοκλασικὸ οἶκημα τῆς ὁδοῦ Κυδαθηναίων 11-13 ἔχει πλέον ταυτιστεῖ μὲ τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἡ στέγαση σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα καὶ παλαιότερα διατηρητέα κτίρια τῆς Πλάκας ἔχει προσδώσει στὸ Ἴδρυμα τὴν ἀναγκαία ἐμφάνιση ποὺ ἐπιβάλλει ἡ ἱστορία του καὶ ἡ σπουδαιότητα τῆς ἀποστολῆς ποὺ ἐπιτελεῖ. Ὁ χαρακτήρας τοῦ οἰκήματος ὡς διατηρητέου καὶ ἡ παλαιότητα τῆς κατασκευῆς καθιστοῦν ἀναγκαῖα τὴ συνεχὴ συντήρηση τῶν χώρων, γεγονὸς ποὺ ἐπιβαρύνει σοβαρὰ τὸν προϋπολογισμό τοῦ Κέντρου. Στὸ χρονικὸ διάστημα 2008-2012 ἔγιναν οἱ ἑξῆς σημαντικὲς καὶ οὐσιαστικὲς βελτιωτικὲς καὶ ἐκσυγχρονιστικὲς ἐργασίες:

1. Ἀναπαλαίωση - Συντήρηση κύριας σκάλας (ἀφαίρεση παλαιῶν χρωμάτων, λείανση, χρωματισμὸς ξύλου, λουστράρισμα).
2. Ἐλαιοχρωματισμὸς τοίχων καὶ στέγης (ἀφαίρεση παλαιῶν χρωμάτων, ἐπισκευὴ ρωγμῶν, χρωματισμός).
3. Συντήρηση ἐπιφανειῶν καὶ χρωματισμὸς ξύλινων πορτῶν.
4. Συντήρηση ἐπιφανειῶν καὶ χρωματισμὸς σμαλτοπλακῶν.
5. Συντήρηση μεταλλικῶν ἐπιφανειῶν κιγκλιδωμάτων.
6. Συντήρηση καὶ ὀλικὴ βαφὴ ἐξαρχῆς τῶν παραθύρων τοῦ ἀκάλυπτου χώρου.
7. Συντήρηση, μερικὴ ἀντικατάσταση καὶ ἀναπαλαίωση τῶν μαρμάρινων ἐπιφανειῶν.
8. Διάφορες ξυλουργικὲς κατασκευές.

Τὸ συνολικὸ κόστος τῶν παραπάνω ἐργασιῶν καὶ ἐξοπλισμῶν ἀνῆλθε στὰ 158.000,00 εὐρὼ περίπου.

Τὸ ἔργο αὐτὸ πραγματοποιήθηκε χάρις στὴ χορηγία τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ Διοικήσεως Τάκης Ἀράπογλου. Ἐπίσης συνέβαλε καὶ τὸ μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κύριος Ἀθανάσιος Μαρτίνος.

Ὅλες οἱ ἐργασίες ἀποκατάστασης καὶ ἀνακαίνισης ἔγιναν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη τῆς Διεύθυνσης Πολιτιστικῶν Κτιρίων καὶ Ἀναστήλωσης Νεότερων καὶ Σύγχρονων Μνημείων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ (Αρχιτέκτονες Μαριάννα Φιλήντρα καὶ Σωτήριος Χαραλαμπίδης).

Σὲ μηνιαία βάση συντηρεῖται πλέον ὁ κήπος τοῦ Κέντρου. Στὸν ὁμορφὸ χώρο, ποὺ ἔχει διαμορφωθεῖ στὴν ἐσωτερικὴ αὐλὴ τοῦ κτιρίου, διοργανώνονται πνευματικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες.

Ἐπίσης, κατὰ τὴν ὑπὸ ἀνασκόπηση χρονικὴ περίοδο ἐκσυγχρονίστηκε τὸ σύστημα ἀσφαλείας καὶ πυρανίχνευσης τοῦ κτιρίου.

10. Δραστηριότητα ἐρευνητῶν

ΣΤΑΥΡΟΣ Θ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Α. Συμμετοχὴ σὲ συνέδρια καὶ ἡμερίδες

- 11-13 Σεπτεμβρίου 2008: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The Centre for Asia Minor Studies and books printed in karamanli. A contribution to the compilation and the bibliography of a significant literature», στὸ *Πρῶτο Διεθνὲς Συνέδριο Καραμανλίδικων Σπουδῶν/Πιριντζὶ Οὐλουσλαραρασὴ Καραμανλίδικα Ἀραστηρ-μαλαρὴ Κογγρεσί, Πολιτιστικὸ Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου, Λευκωσία.*
- 19 Μαΐου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Κωνστάντιος Α΄, ὁ ἀπὸ Σιναίου, καὶ Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών. “Ἐν τῇ Κωνσταντίνου πόλει τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, ἐν ᾗ ἐτέχθημέν τε καὶ ἀνετράφημεν, τὰ ἐν αὐτῇ γενόμενα πλατύτερον διηγούμεθα”», στὴν ἡμερίδα, *Ἡ Κωνσταντινούπολη μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσης 19ος-ἀρχὲς 20οῦ αἰῶνα, Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν.*
- 9-12 Ἰουνίου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The preservation and the treatment of the collective memory of Asia Minor Hellenism: The Centre for Asia Minor Studies», στὸ Richard Stockton College, Second International Symposium, *Greek Orthodox (Rum Ortodoks) Religious Culture in Ottoman Anatolia: Monuments, Memory, and Material Culture*, Halki Palace Hotel, Χάλκη Πριγκιπονήσων, Κωνσταντινούπολη.
- 21 Ἀπριλίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως καὶ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Πνευματικὲς προσδοκίαι καὶ ἰδεολογικὲς ἀντινομίες», στὴν ἡμερίδα *Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως (1861-1922). Ἡ δράση καὶ ἡ πνευματικὴ του ἀκτινοβολία, Κοινοτικὴ Αἴθουσα Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Τριάδος Σταυροδρομίου, Κωνσταντινούπολη.*
- 23 Ἰουνίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως καὶ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

Πνευματικὲς προσδοκίαι καὶ ἰδεολογικὲς ἀντινομίες», στὴν ἡμερίδα *Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως (1861-1922). Ἡ δράση καὶ ἡ πνευματικὴ του ἀκτινοβολία*, Πνευματικὸ Κέντρο Κωνσταντινουπολιτῶν, Ἀθήνα.

- 27 Ἰουνίου-1η Ἰουλίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ioannis Kal-foglou (1871-1931). Un patriote ottoman controversé», στὸ 20th CIEPO Symposium, *New Trends in Ottoman Studies*, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας, Ρέθυμνο.
- 27 Νοεμβρίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The preservation and treatment of the collective memory of Asia Minor Hellenism: Centre for Asia Minor Studies», στὸ συμπόσιο *Anatolia Revisited, 1821-1922. Archaeological Explorations and the Legacy of Greece*, Ἀμερικανικὴ Σχολὴ Κλασικῶν Σπουδῶν, Ἀθήνα.

Β. Δημοσιεύσεις

- «Αἰολικὸς Ἀστὴρ, 1911-1914. Λόγος καὶ εἰκόνες ἀπὸ τὶς Κυθωνίες τῆς ἀκμῆς», στὸ Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης/Παναγιώτης Μιχαηλάρης (ἐπιμ.), *Μυτιλήνη καὶ Αἰθαλί (Κυθωνίες). Μία ἀμφίδρομη σχέση στὸ βορειοανατολικὸ Αἰγαῖο*, Ἀθήνα, Ἰνστιτοῦτο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν, 2007, σ. 101-112.
- «Ἐπέρβαση τῆς ἱστορικῆς λογικῆς. Κριτικὴ προσέγγιση στὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς ρωμηοσύνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως» (Βιβλιοκρισία τῶν ἔργων τῶν Alexis Alexandris, *The Greek Minority of Istanbul and Greek-Turkish Relations, 1918-1974*, Ἀθήνα, Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, Σειρά: *Bibliotheca Asiae Minoris Historica*, 1983, ²1992, 380 σελ., εἰκ. καὶ Μερόπης Ἀναστασιάδου/Πῶλ Ντυμόν, *Οἱ Ρωμηοὶ τῆς Πόλης. Τραῦματα καὶ προσδοκίαι*, Ἀθήνα, Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας, Σειρά: *Ἱστορία καὶ Πολιτικὴ*, 2007, 335 σελ., εἰκ.), *Ἡ Καθημερινή. Τέχνες καὶ Γράμματα*, 30 Μαρτίου 2008, σ. 10.
- Λήμμα «Ἀμάλθεια», στὸ Λουκία Δρούλια/Γιούλα Κουτσοπανάγου (ἐπιμ.), *Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, 1784-1974. Ἐφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Ἐκδότες*, τόμ. Α', Ἀθήνα, Ἰνστιτοῦτο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν/Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἑρευνῶν, 2008, σ. 183-184.

- Λήμμα «Εκκλησιαστική Αλήθεια», στο Λουκία Δρούλια/Γιούλα Κουτσοπανάγου (έπιμ.), *Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, 1784-1974. Ἐφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Ἐκδότες*, τόμ. Β', Ἀθήνα, Ἰνστιτούτο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν/Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἑρευνῶν, 2008, σ. 74-75.
- Λήμμα «Σωκράτης Σ. Σολομωνίδης», στο Λουκία Δρούλια/Γιούλα Κουτσοπανάγου (έπιμ.), *Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, 1784-1974. Ἐφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Ἐκδότες*, τόμ. Δ', Ἀθήνα, Ἰνστιτούτο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν/Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἑρευνῶν, 2008, σ. 111-112.
- Πρόλογος στὸ Natalia Adamantidou/Yeorgios E. Papastratos, *Mübadele Öncesinde Şile' de Yaşam*, μτφρ. Elisavet Haritonidis Kovi, Κωνσταντινούπολη, Kitap Yayınevi, 2010, σ. 9-11.
- «The Centre for Asia Minor Studies and books printed in karamanli. A contribution to the compilation and the bibliography of a significant literature», στὸ Evangelia Balta/Matthias Kappler (έπιμ.), *Cries and Whispers in Karamanlidika Books. Proceedings of the First International Conference on Karamanlidika Studies (Nicosia, 11th-13th September 2008)*, Wiesbaden, Harrassowitz Verlag, 2010, σ. 147-152.
- «Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὑπὸ ὀθωμανικὴ κυριαρχία, 1453-1923. Ἱστορικὲς προϋποθέσεις καὶ ὅροι γιὰ τὴν ἀνάδειξη, ἐδραίωση καὶ ἀνάσχεση τῆς ἐθναρχούσας Μεγάλης Ἐκκλησίας», στὸ Ἀρτ. Ψαρομηλῖκος/Βασιλικὴ Λάζου (έπιμ.), *Ἡ Ἱστορία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας*, τόμ. 4: Ὄθωμανικὴ κυριαρχία, Ἀθήνα, ἔκδ. Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία, 2011, σ. 77-104.
- «Saint Augustin visite la Cappadoce des Pères orthodoxes», στὸ Evangelia Balta/Mehmet Ölmez (έπιμ.), *Between Religion and Language: Turkish-Speaking Christians, Jews and Greek-Speaking Muslims and Catholics in the Ottoman Empire*, Istanbul, Eren, 2011, σ. 277-290.
- «Ἡ Κωνσταντινούπολη μὲ τὸ βλέμμα τοῦ Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών. Ἀποσημειώματα Χρονογράφου», *Δελτίο Ἑταιρείας Μελέτης τῆς Καθ' Ἡμᾶς Ανατολῆς*, τόμ. Γ': *Μνήμη Πηνελόπης Στάθη, 1947-2008*, Ἀθήνα 2011, σ. 403-406.

- «Κωνστάντιος Α΄, ὁ ἀπὸ Σιναίου καὶ Μανουήλ Ἰω. Γεδεών», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 43-59.
- «Οἱ ὀφειλές μου στὸν καθηγητὴ Χρίστο Πατρινέλη», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 27-28.
- «Gazanfer İbar, Anadolu Hemşehrilerimiz. Karamanlılar ve Yunan Harfli Türkçe [= Οἱ ἀνατολίτες συμπατριῶτες μας. Οἱ Καραμανλήδες καὶ ἡ τουρκικὴ γλώσσα μὲ ἐλληνικοὺς χαρακτήρες]», İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2010, 196 σελ., εἰκονογραφημένη ἔκδοση (Βιβλιοκρισία), *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 335-337.
- «Χαράλαμπος (Χάρης) Ψωμιάδης (1928-2011)», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 349-352.

ΙΩΑΝΝΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Α. Συμμετοχή σὲ συνέδρια καὶ ὁμιλίες

- 7 Μαΐου 2008: Συμμετοχή στὴν παρουσίαση τῆς ἔκδοσης Δημοσθένης Στρατηγόπουλος, *Ἐντυπες Ἀκολουθίες Ἀγίων. Συλλογὴ Ντόρης Παπαστράτου*, ἐποπτεία-εἰσαγωγή Κρίτων Χρυσοχοΐδης, Ἀθήνα 2007 (Μουσεῖο Μπενάκη). Ὁμιλητές: Συμεὼν Πασχαλίδης, Κρίτων Χρυσοχοΐδης, Ἰωάννα Πετροπούλου.
- 2009. Συμμετοχή στὴν ἐκδήλωση γιὰ τὴν παρουσίαση τῆς ἔκδοσης Πηνελόπη Σ. Δέλτα, *Ἵων Δραγούμης*, ἐπιμ. Ἀλ. Π. Ζάννας, Ἀθήνα, Ἑρμῆς, 2009 (Μουσεῖο Μπενάκη).
- 9-12 Ἰουνίου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The perception of the decay. Seferis and the Christian monuments of Cappadocia», στὸ Richard Stockton College, Second International Symposium, *Greek Orthodox (Rum Ortodoks) Religious Culture in Ottoman Anatolia: Monuments, Memory, and Material Culture*, Halki Palace Hotel, Χάλκη Πριγκιπονήσων, Κωνσταντινούπολη.
- 27 Νοεμβρίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The ideal of Greek Antiquity in the Christian East (19th century)», στὸ συμπόσιο *Anatolia Revisited, 1821-1922. Archaeological Explorations and the Legacy of Greece*, Ἀμερικανικὴ Σχολὴ Κλασικῶν Σπουδῶν, Ἀθήνα.

Β. Δημοσιεύσεις

- «Ένα τρίπτυχο. Ἀθανάσιος Χατζηδημός (1910-1967), Ντόρη Παπαστράτου (1923-1987), Φίλιππος Ἡλίου (1931-2004)», *Τὰ Ἱστορικά* 23 (Ἰούνιος 2008), σ. 125-138.
- «Ἡ Ἱστορία τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Joseph Hammer von Purgtstall στὰ ἑλληνικά (1870-1874). Τὸ ἀσυνεχὲς μεταφραστικὸ ἐγχείρημα», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 15 (2008), σ. 291-324.
- «Ἀπὸ τὰ ἐν οἴκῳ στὰ ἐν δῆμῳ» (Βιβλιοκρισία γιὰ τὴν ἔκδοση Πηνελόπης Σ. Δέλτα, *Ἵων Δραγούμης*, ἐπιμ. Ἀλ. Π. Ζάννας, Ἑρμῆς, 2009), *Ἐλευθεροτυπία* (15 Μαΐου 2009), σ. 14-15.
- «Μνήμη Ρένας Σταυρίδη Πατρικίου (1944-2009)», *Τὰ Ἱστορικά* 23 (Δεκέμβριος 2009), σ. 463-471.
- George Seferis, *Three days in the Monasteries of Cappadocia*, μτφρ. Peter Mackridge, πρόλ. Paschalis M. Kitromilides, πρόλ. Zisimos Lorentzatos, σχόλ. Ioanna Petropoulou, Centre for Asia Minor Studies, Ἀθήνα 2010. Πρώτη ἀγγλικὴ ἔκδοση τοῦ ὁδοιπορικοῦ τοῦ Γιώργου Σεφέρη στὰ μοναστήρια τῆς Καππαδοκίας. Νέα ἐνημερωμένη ἔκδοση μὲ προσθήκη λεπτομεροῦς χρονολογίου. Ἐπιμέλεια-σχεδιασμός-σχόλια: Ἰωάννα Πετροπούλου.
- «The voice of their heirlooms, their long journey through time», στὸν δίγλωσσο κατάλογο Anna Ballian (ἐπιμ.), *Relics of the Past: Treasures of the Greek Orthodox Church and the Population Exchange, The Benaki Museum Collections*, Ἀθήνα 2011, σ. 25-33. (Ὁ κατάλογος συνόδευε ἔκδοση πού ὀργανώθηκε γιὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Μουσείου χριστιανικῆς τέχνης τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Ὁρθόδοξο Κέντρο τοῦ Chambésy, Ἑλβετία [3.2.2011].)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΜΟΥΖΗΣ

Ὡς πρὸς τὴν κύρια ἐργασία του πού ἀφορᾷ τὴ συναγωγή καὶ ἔκδοση τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου Σμύρνης γιὰ τὰ ἔτη 1833-1908, ἀποπερατώθηκε τὸ στάδιο τῆς ἐπιλογῆς καὶ φωτογράφησής τους στὸ Διπλωματικὸ καὶ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, καθὼς καὶ ἡ μεταγραφή τους. Τὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα καὶ ἡ τελικὴ ἔκδοση

τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία καὶ ἐπιμέλεια τοῦ καθηγητῆ Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη, ὁ ὁποῖος δὲ γράφει καὶ τὸ εἰσαγωγικὸ κείμενο γιὰ τὸ ἔργο αὐτό.

Α. Συμμετοχὴ σὲ συνέδρια καὶ ἡμερίδες

- 14 Ἰανουαρίου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «A minority in a state of flux: Greek communal education in Istanbul, 1923-1930», στὸ συνέδριο *From millet communities to minorities: Greek Orthodox in the Ottoman Empire/Turkey and Muslims in Greece, 1830s-1939*, Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας, Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, Ἀθήνα.
- 19 Μαΐου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο « Ἀπὸ “σωτήρας τῆς φυλῆς”, “εὐεργέτης τῶν Τούρκων”: Ὁ Βενιζέλος καὶ ἡ ἐθνικιστικὴ ἡγετικὴ ὁμάδα τῶν Ρωμῶν τῆς Κωνσταντινούπολης, 1918-1930», στὴν ἡμερίδα *Ἡ Κωνσταντινούπολη μεταξὺ Ανατολῆς καὶ Δύσης 19ος-ἄρχὲς 20οῦ αἰῶνα*, Τμῆμα Τουρκικῶν καὶ Σύγχρονων Ἀσιατικῶν Σπουδῶν, Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ Ἑταιρεία Μελέτης τῆς Καθ’ Ἡμᾶς Ανατολῆς, Ἀθήνα.
- 25-27 Ἰουνίου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «From “Rum” to “Greek”, mid-19th century to 1930: The role of elites in the formation of a national minority in Istanbul», στὸ ἐργαστήριο *The Greek Experience under Ottoman Rule*, Princeton University, Program in Hellenic Studies καὶ University of the Aegean, Department of Social Anthropology and History, Μυτιλήνη.
- 13-15 Ἰανουαρίου 2011: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «From a multi-ethnic empire to two national states: The economic activities of the Greek Orthodox population of Istanbul, ca. 1870-1939» (ὑπὸ δημοσίευση), σὲ συνεργασία μὲ τὴ Μαρία Χριστίνα Χατζηωάννου (Ἰνστιτούτο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν, Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἑρευνῶν), στὸ συμπόσιο *The Economics of urban Diversity: Ruhr Area Istanbul*, ‘Economics’ Working Group, Global Young Faculty, Stiftung Mercator & Kulturwissenschaftlichen Institut Essen (KWI), Essen.
- 18 Μαΐου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ἡ σημασία τῆς προφορικῆς ἱστορίας στὴν ἐκπαίδευση: Τὸ παράδειγμα τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν», στὴ συνάντηση τοῦ προγράμματος

Οί ἀναμνήσεις μου – Ἡ ἱστορία μας. Ἐνεργὸς εὐρωπαϊκὴ μνήμη, Ἑλληνικὴ Τράπεζα Ἀναμνήσεων καὶ Banca Della Memoria, Ἀθήνα.

- 20-23 Σεπτεμβρίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ἡ γυναικεία ἐκπαίδευση καὶ ὁ γλωσσικὸς ἐξελληνισμὸς τῶν Ρωμίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας: Το “Ὀμήρειον Παρθεναγωγεῖον” Σμύρνης (1881-1922)», στὸ συνέδριο Σμύρνη. *Ἡ ἀνάπτυξη μιᾶς μητρόπολης τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου (17ος αἰ.-1922)*, Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ Φιλοπρόοδος Ὅμιλος Ὑμηττοῦ, Ἀθήνα.

Β. Δημοσιεύσεις

- «Ἀπὸ “σωτήρας τῆς φυλῆς”, “εὐεργέτης τῶν Τούρκων”»: Ὁ Βενιζέλος καὶ ἡ ἐθνικιστικὴ ἡγετικὴ ὁμάδα τῶν Ρωμίων τῆς Κωνσταντινούπολης, 1918-1930», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 151-193.
- «Συλλογικὴ μνήμη καὶ προσφυγικὴ ταυτότητα: Τέχνες καὶ γράμματα, σωματεία, ἐπιστήμη», στὸ Β. Λάζου/Α. Ψαρομήλιγκος (ἐπιμ.), *Ἡ ἱστορία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας: Οἱ πρόσφυγες στὴν Ἑλλάδα, ἐγκατάσταση καὶ ἐνσωμάτωση*, τόμ. 7, ἔκδ. Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία, 2011, σ. 147-174.
- «Onur Yıldırım, *Diplomacy and Displacement. Reconsidering the Turco-Greek Exchange of Populations, 1922-1934*», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 339-342 (Βιβλιοκρισία).
- «Elites and the formation of national identity: The case of the Greek Orthodox millet, mid-19th century to 1922» στὸ Β. C. Fortna/S. Katsikas/D. Kamouzis/P. Konortas (ἐπιμ.), *State Nationalisms in the Ottoman Empire, Greece and Turkey: Orthodox and Muslims, 1830-1945*, Λονδίνο, SOAS/Routledge Studies on the Middle East, 2012, σ. 13-46.
- «A minority in a state of flux: Greek self-administration and education in post-Lausanne Istanbul, ca. 1923-1930» στὸ Β. C. Fortna/S. Katsikas/D. Kamouzis/P. Konortas (ἐπιμ.), *State Nationalisms in the Ottoman Empire, Greece and Turkey: Orthodox and Muslims, 1830-1945*, Λονδίνο, SOAS/Routledge Studies on the Middle East, 2012, σ. 101-131.

Ἐπίσης στὸ πλαίσιο τοῦ Ἐπιχειρησιακοῦ Προγράμματος «Ἐκπαίδευση καὶ Διὰ Βίου Μάθηση» τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπόπτευσε τὴν πρακτικὴ ἄσκηση τῶν φοιτητριῶν τοῦ Τμήματος Τουρκικῶν καὶ Σύγχρονων Ἀσιατικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἄννας Μαρίας Κωνσταντάτου (Ἰανουάριος-Ἀπρίλιος 2011), Ἀντωνίας Χαριμαδοπούλου (Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2011) καὶ Δέσποινας Γιαννακάκη (Φεβρουάριος-Ἰούνιος 2012).

11. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν στὴν ἐπέτειο τῶν 90 χρόνων ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ

ΕΚΘΕΣΗ: 1922-2012 « Ἀπὸ τὴ γῆ τῆς Ἰωνίας στὸν Πειραιά. Ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀκμή, ξεριζωμὸς & ἐγκατάσταση στὴν Ἑλλάδα». 4-21 Δεκεμβρίου 2012. Δημοτικὸ Νεοκλασικὸ Κτίριο τῆς ὁδοῦ Κανθάρου, Δήμος Πειραιᾶ.

Γιὰ τὴν ἐπέτειο τῶν 90 χρόνων ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ, τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν συνεργάσθηκε μὲ τὸν Δῆμο Πειραιᾶ γιὰ τὴ διοργάνωση τῆς ἑκδήσεως «Ἀπὸ τὴ γῆ τῆς Ἰωνίας στὸν Πειραιά, 1922-2012. Ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀκμή, ξεριζωμὸς & ἐγκατάσταση στὴν Ἑλλάδα». Ἡ ἑκδήση στεγάσθηκε στὸ νεοκλασικὸ κτίριο ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἡρώων Πολυτεχνείου 91 & Κανθάρου καὶ διήρκεσε ἀπὸ τὶς 7 ἕως τὶς 21 Δεκεμβρίου 2012.

Τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν συνεισέφερε στὴν ἑκδήση μὲ τὸ ἐξῆς ὕλικό: χάρτες, ἔγγραφα, ἑλληνόφωνες καὶ καραμανλίδικες ἐκδόσεις, καταστατικὰ καὶ κανονισμοὺς συλλόγων καὶ σχολείων, χειρόγραφα, μουσικὴ καὶ παρτιτούρες τραγουδιῶν ἀπὸ τὴ Σμύρνη, τὴν Κωνσταντινούπολη, τὸν Πόντο, τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὶς ὑπόλοιπες Μικρασιατικὲς ἐπαρχίες. Ἐπίσης παραχώρησε φωτογραφίες ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Ἐκστρατεία, τὴν Καταστροφὴ καὶ τὸν ξεριζωμὸ τοῦ 1922, καθὼς καὶ φωτογραφίες, προφορικὲς μαρτυρίες καὶ βιογραφικὰ σημειώματα προσφύγων πρώτης γενιᾶς ἀπὸ τὴν προσφυγικὴ ἐγκατάσταση στὴν Ἑλλάδα μὲ ἰδιαίτερη ἔμφαση στοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς τοῦ Πειραιᾶ.

Κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ἑκδήσεως προβλήθηκαν οἱ ταινίες:

- *Ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ἀσία, Χαῖρε* (Ἀρχεῖο ΕΡΤ)
- *Δυὸ φορὲς ξένος* (Anemon Productions)

- *Μās χωρίζει μιὰ θάλασσα* (Αντώνης Παπαδόπουλος, Πανελλήνια Ένωση Έφεσίων, Όμάδα Έφεσος)
- *Διαφύλαξη τῆς μνήμης & καλλιέργεια τῆς γνώσης τοῦ Μικρασιατικοῦ Έλληνισμοῦ* (Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν)

Ἡ ἔκθεση ἐμπλουτίστηκε μὲ παράλληλες ἐκδηλώσεις (ὁμιλίες, μουσικὰ ἀφιερῶματα, ἐργαστήρια κεντήματος, παραδοσιακὰ παιχνίδια τῆς ἐποχῆς) καὶ μὲ βραδιὰ ἀφιερωμένη σὲ χριστουγεννιάτικα παραδοσιακὰ ἐδέσματα καὶ σμυρναϊκές συνταγές.

12. Πρακτικὴ ἄσκηση φοιτητῶν (2008-2012)

		ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
1	Νίκη Ἀλικανιώτη	5.5.2008-16.5.2008	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
2	Παρασκευὴ Νικολαΐδου	5.5.2008-16.5.2008	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
3	Ἰωάννης Νίνος	30.4.2008-14.5.2008	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
4	Μαργαρίτα Στυλιανοῦ	30.4.2008-14.5.2008	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
5	Ἐλευθερία Σταυριανοῦ	5.5.2008-16.5.2008	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
6	Δέσποινα Μαρσώνη	15.2.2010-30.7.2010	Πάντειο Πανεπιστήμιο
7	Ἑλένη Γκότση	22.2.2010-24.3.2010	Πανεπιστήμιο Αἰγαίου
8	Ἄννα-Μαρία Κωνσταντάτου	1.1.2011-30.4.2011	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
9	Μαρία Τζιβένη	21.3.2011-21.6.2011	Πάντειο Πανεπιστήμιο
10	Ἀντωνία Χαριμαδοπούλου	1.9.2011-30.12.2011	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
11	Θεοδώρα Κωνσταντακοπούλου	14.10.2011-13.2.2012	Πάντειο Πανεπιστήμιο
12	Μαρία Μωριάτη	14.10.2011-13.2.2012	Πάντειο Πανεπιστήμιο
13	Μαρία Ἀγᾶ	19.3.2012-18.6.2012	Πάντειο Πανεπιστήμιο
14	Εἰρήνη Κολοκυθᾶ	19.3.2012-18.6.2012	Πάντειο Πανεπιστήμιο
15	Ἀθανάσιος Μπάκος	Μάρτιος-Μάιος 2012	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
16	Δέσποινα Γιαννακάκη	Φεβρουάριος-Ἰούνιος 2012	Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν
17	Στυλιανὴ Χαμουζάκου	1.11.2012-31.1.2013	Πάντειο Πανεπιστήμιο
18	Γερίνα Κόλα	1.11.2012-31.1.2013	Πάντειο Πανεπιστήμιο

13. 'Ολοκλήρωση του 'Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας». Άξιοποίηση νέων τεχνολογιών τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής για τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Τὸ 2004, τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν εἶχε ἐνταχθεῖ στὸ ἐπιχειρησιακὸ πρόγραμμα «Κοινωνία τῆς Πληροφορίας», τὸ ὁποῖο χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὸ Γ' ΚΠΣ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως μὲ τὸ ποσὸ τῶν 554.307,26 εὐρώ (γιά τὰ πλήρη στοιχεῖα τοῦ προγράμματος, βλ. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 15 (2008), σ. 516 κ.έ.).

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 2008 τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν παρέδωσε τὸ τελικὸ προϊόν, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖται ἀπὸ: α. ψηφιοποίηση 160.000 σελίδων τοῦ Ἀρχείου Προφορικῆς Παράδοσης, 500 χειρογράφων προσφύγων Μικρασιατῶν καὶ 5.000 φωτογραφιῶν, β. ἀνάπτυξη λογισμικοῦ ἐπιστημονικῆς τεκμηρίωσης, γ. ἀνάπτυξη διαδικτυακῆς πύλης καὶ δ. δημιουργία δίσκου CD-ROM ἀνάδειξης τοῦ ψηφιοποιημένου ὕλικου τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Γιὰ τὸ πρόγραμμα αὐτὸ ἀπασχολήθηκαν ὡς ἑκτακτοὶ συνεργάτες οἱ Ἀναστασία Διαγγελᾶκη, Εὐη Καπῶλη, Στέλιος Καψωμένος, Ἑλία Κυφονίδου καὶ Μαρία Παπαγιαννοπούλου.

14. Ἰδρυση μὴ κερδοσκοπικοῦ Σωματείου «Φίλοι τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν».

Στὴν ἀρνητικὴ οἰκονομικὴ συγκυρία ποὺ χαρακτηρίζει τὴν περίοδο 2008-2012, ὠρίμασε ἡ ἰδέα γιὰ τὴν ἰδρυση σωματείου τὸ ὁποῖο θὰ συμβάλλει καὶ θὰ παρέχει κάθε εἶδους συνδρομὴ καὶ ὑποστήριξη σὲ δραστηριότητες τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἐτσι, στίς 11 Ἰανουαρίου 2011 ἰδρύθηκε μὴ κερδοσκοπικὸ Σωματεῖο μὲ τὴν ἐπωνυμία «Φίλοι τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν» καὶ μὲ διακριτικὸ τίτλο «Φίλοι τοῦ Κ.Μ.Σ.».

Ὁ σκοπὸς τοῦ Σωματείου ἔγκειται στὴν ὕλική καὶ ἠθικὴ ἐνίσχυση, καθὼς καὶ σὲ κάθε ἄλλου εἶδους συνδρομὴ καὶ ὑποστήριξη τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ἰδρύματος μὲ τὴν ἐπωνυμία «Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν».

Κύρια μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἀποτελοῦν:

α. Ἡ ἀνάπτυξη δραστηριοτήτων γιὰ τὴν ἀξιοποίηση καὶ προβολὴ πρὸς κάθε κατεύθυνση τοῦ ἀρχαιικοῦ ὑλικοῦ καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἀνωτέρω Ἰδρύματος.

β. Ἡ προσφορὰ κοινωνικοῦ ἔργου μέσω τῆς καλλιέργειας καὶ προαγωγῆς, μὲ κάθε νόμιμο μέσο, τῆς συλλογῆς, ἔρευνας καὶ τεκμηρίωσης πληροφοριῶν προφορικῆς καὶ γραπτῆς ἱστορικῆς παράδοσης ποὺ ἀναφέρονται στὸν ἑλληνισμό τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

γ. Ἡ συνεργασία μὲ ἐρευνητικούς φορεῖς, στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικό, ποὺ ἐπιδιώκουν παρεμφερεῖς σκοποὺς μὲ τὸ Σωματεῖο «Φίλοι τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν» καθὼς καὶ μὲ τὸ Ἰδρυμα «Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν».

δ. Ἡ ἀναζήτηση πόρων ἀπὸ δημόσιους καὶ ἰδιωτικούς φορεῖς τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ ἀποκλειστικὸ σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Ἔως τὶς 31 Δεκεμβρίου 2012 ἡ Προσωρινὴ Διοικούσα Ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν ἀκόλουθη σύνθεση:

Πρόεδρος	Γρηγόρης Χατζηλευθεριάδης
Ἀντιπρόεδρος	Ἀλέκος Πισίδης
Ταμίας	Αἰμιλία Θεμοπούλου
Γραμματέας	Μαρία Καΐρη
Μέλη	Θεόδωρος Θωμαΐδης
	Ἀλεξάνδρα Τηλιγάδα
	Σάββας Τσιλένης

Μὲ τὴν ἐπίσημη σύσταση τὸ Σωματεῖο δεξιώθηκε τὰ μέλη του, τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καθὼς καὶ ἄλλους φίλους στὶς 12 Μαρτίου 2012, στὴν Αἴθουσα Α. Γ. Λεβέντη, κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἐπίτιμη διευθύντρια τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Μουσείου Δρ Εὐγενία Χαλκιᾶ παρουσίασε τὴ συλλογὴ τῶν μικρασιατικῶν κειμηλίων ποὺ φιλοξενεῖται στὸ Μουσεῖο αὐτό.

Ἐπίσης, στὶς 19 Δεκεμβρίου 2012, τὸ Σωματεῖο διοργάνωσε διάλεξη στὴν Αἴθουσα Α. Γ. Λεβέντη, στὴν ὁποία ἡ ὁμότιμη καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Μαρία Παναγιωτίδου παρουσίασε ὁμιλία μὲ τίτλο «Τέχνη καὶ κοινωνία στὴν Καππαδοκία. Ἡ μαρτυρία τῶν τοιχογραφιῶν».